

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Sobutka

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania T.W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Warszawie

o wysokość emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 18 lutego 2025 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 29 marca 2023 r., sygn. akt III AUa 356/19,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu w Krakowie do ponownego rozpoznania i
rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

[I.T.]

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 maja 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział
Warszawie Wydział Realizacji Umów Międzynarodowych przyznał T.W. emeryturę
od dnia 1 kwietnia 2016 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, przy czym

do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił: okresy składkowe 8 lat, 10 miesięcy i 25 dni (106 miesięcy); składkowe zagraniczne 31 lat, 4 miesiące i 9 dni (376 miesięcy; okresy nieskładkowe ograniczone do 1/3 składkowych 2 lata, 2 miesiące i 23 dni (35 miesięcy); staż sumaryczny 43 lata, 2 miesiące i 23 dni.

Wyrokiem z dnia 27 listopada 2018 r., VII U 2423/18, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie zmienił powyższą decyzję w ten sposób, że do ustalenia wysokości emerytury uwzględnił okresy nieskładkowe w wymiarze 8 lat tj. 96 miesięcy, a w konsekwencji staż sumaryczny w wymiarze 578 miesięcy oraz zasądził od organu rentowego na rzecz odwołującego się kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd pierwszej instancji jako bezsporną wskazał okoliczność, że T.W. (urodzony [...] 1946 r.) studiował w latach 1964/1965-1968/69, studia ukończył według 5-letniego programu nauczania. Następnie od 1 października 1970 r. do 30 września 1973 r. był słuchaczem Stacjonarnego Studium Doktoranckiego [...] na Wydziale [...] Uniwersytetu w T. (podstawowy wymiar studiów doktoranckich wynosił 3 lata) - okres nieskładkowy 96 miesięcy. Od 1 października 1973 r. do 30 września 1974 r. był pracownikiem na Politechnice, następnie pracował na Uniwersytecie od 1 października 1974 r. do 1 października 1983 r. (urlop bezpłatny od 16 listopada 1979r. do 1 października 1983r.) - okres składkowy 8 lat, 10 miesięcy i 25 dni (tj. 106 miesięcy). Wnioskodawca udokumentował okres ubezpieczenia we Francji w wymiarze 31 lat, 4 miesięcy i 9 dni (tj. 376 miesięcy).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione. Podniósł, że wnioskodawca urodził się przed 1 stycznia 1949 r., a zatem w jego przypadku do ustalenia prawa i obliczenia emerytury mają zastosowanie przepisy Działu II Rozdziału 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 27 i 28 tej ustawy, nabycie prawa do emerytury uzależnione jest od wykazania przez mężczyznę odpowiednio 25 lat (art. 27) lub 20 lat (art. 28) okresów składkowych i nieskładkowych, przy czym zgodnie z art. 5 ust. 2 ww. ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. Okresy ubezpieczenia przebyte przez wnioskodawcę w Polsce nie są wystarczające do

nabycia prawa do emerytury na podstawie przepisów prawa polskiego, zaś w sytuacji, gdy wnioskodawca ma okresy ubezpieczenia we Francji jest on objęty unijną koordynacją systemów emerytalno-rentowych. Koordynacja systemów emerytalno-rentowych realizowana jest na podstawie rozporządzeń unijnych. W konsekwencji, przy ustalaniu prawa do emerytury organ rentowy uwzględnił okresy ubezpieczenia we Francji, w oparciu o art. 52 ust. 1b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE. L. z 2004r. Nr 166, poz. 1).

Sąd pierwszej instancji zauważył, że w niniejszej sprawie sporna jest kwestia, w jakim zakresie przy obliczaniu kwoty teoretycznej świadczenia należy uwzględnić okresy nieskładkowe ukończone w Polsce (studia, studia doktoranckie - w sumie 8 lat, tj. 96 miesięcy), czy okresy nieskładkowe mają być ograniczone do 1/3 udowodnionych okresów składkowych w Polsce (stanowisko ZUS), czy też do 1/3 sumy okresów składkowych w Polsce i we Francji. Sąd pierwszej instancji przyznał rację odwołującemu się, iż przy ustalaniu wysokości emerytury okresy nieskładkowe (zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS uwzględniane w wysokości 1/3 udowodnionych okresów składkowych) należy uwzględnić przy uwzględnieniu okresów składkowych przebytych zarówno w Polsce, jak i we Francji. Sąd uznał, że przy ustalaniu kwoty teoretycznej świadczenia okresy ubezpieczenia i/lub zamieszkania przebyte w innych Państwach Członkowskich traktuje się tak, jakby zostały przebyte na podstawie ustawodawstwa, które jest stosowane.

Wyrokiem z dnia 29 marca 2023 r., III AUa 356/19, Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił apelację organu rentowego oraz zasądził od niego na rzecz ubezpieczonego kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Powołując się na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 163/11 (OSNP 2012 nr 15-16, poz. 201, LEX nr 1043979), Sąd Apelacyjny zaakceptował stanowisko Sądu pierwszej instancji odnoszące się do metody ustalenia przyjętej w art. 5 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych proporcji okresów nieskładkowych do udowodnionych okresów składkowych i stwierdził, że okresy nieskładkowe uwzględniane przy ustalaniu prawa oraz wysokości emerytury nie mogą przekraczać 1/3 sumy polskich i zagranicznych okresów składkowych. Odmienny pogląd organu rentowego koliduje

z zasadą równego traktowania na gruncie krajowego porządku prawnego ubezpieczonych, którzy - korzystając ze swobody przepływu pracowników - wykonywali pracę na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku organ rentowy zarzucił naruszenie: 1. art. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L.2004.166.1, Dz.U.UE-sp.05-5-72) i art. 45 ust. 1 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U.UE.L.1971.149.2, Dz.U.UE-sp.05-1-35) poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji ich nieprawidłowe zastosowanie wyrażające się w przyjęciu, że przy ustalaniu prawa do kwoty rzeczywistej podlegającej wypłacie emerytury proporcjonalnej polskie okresy nieskładkowe podlegają ograniczeniu do 1/3 sumy polskich i francuskich okresów składkowych, w stanie faktycznym, w którym wnioskodawca nabył prawo do polskiej emerytury po zsumowaniu polskich okresów składkowych i polskich okresów nieskładkowych uwzględnionych w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych polskich okresów składkowych, a następnie dodaniu do tego francuskich okresów ubezpieczenia; 2. art. 6 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i art. 45 ust. 1 rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji ich nieprawidłowe zastosowanie wyrażające się w przyjęciu, że przepisy te mają zastosowanie do obliczenia wysokości kwoty rzeczywistej podlegającej wypłacie polskiej emerytury proporcjonalnej; 3. art. 52 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i art. 46 ust. 2 rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 poprzez ich błędną wykładnię i w konsekwencji ich nieprawidłowe zastosowanie wyrażające się w przyjęciu, że przy obliczaniu wysokości kwoty rzeczywistej podlegającej wypłacie emerytury polskie okresy nieskładkowe podlegają ograniczeniu do 1/3 sumy polskich i francuskich okresów składkowych, w stanie faktycznym, w którym wnioskodawca nabył prawo do polskiej emerytury po zsumowaniu polskich okresów składkowych i polskich okresów nieskładkowych uwzględnionych w wymiarze nieprzekraczającym

jednej trzeciej udowodnionych polskich okresów składkowych, a następnie dodaniu do tego francuskich okresów ubezpieczenia.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej organ rentowy zauważył, że Sąd Apelacyjny zaskarżone niniejszą skargą orzeczenie oparł na art. 45 ust. 1 rozporządzenia (EWG) nr 1408/71. Tymczasem powołany przepis dotyczy sumowania okresów ubezpieczenia przy ustalaniu prawa do świadczenia, a nie odnosi się do obliczania wysokości świadczenia. Obliczenie wysokości świadczenia z tytułu zsumowanych okresów ubezpieczenia następuje na podstawie art. 46 ust. 2 tego rozporządzenia. A ponadto w rozpoznawanej sprawie nie ma zastosowanie uchylone rozporządzenie nr 1408/71, a obecnie obowiązujące rozporządzenie (WE) nr 883/2004. Odpowiednikiem art. 45 rozporządzenia nr 1408/71 w rozporządzeniu nr 883/2004 jest art. 6, a odpowiednikiem art. 46 ust. 2 rozporządzenia nr 1408/71 jest w rozporządzeniu nr 883/2004 art. 52 ust. 1 lit. b).

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy poprzez oddalenie odwołania w całości, ewentualnie poprzez zmianę zaskarżonej decyzji w ten tylko sposób, że ustalenia wysokości emerytury T.W. należy uwzględnić okresy nieskładkowe w wymiarze 8 lat jedynie do części teoretycznej świadczenia, ewentualnie na zasadzie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie, a w przypadku stwierdzenia podstaw także o uchylenie w całości orzeczenia Sądu Okręgowego w Krakowie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną ubezpieczony wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie kosztów procesowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest zasadna i skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku oraz przekazaniem sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Zgodnie z prawem krajowym, a więc art. 28 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie Dz.U.2024.1631,t.j. z dnia 07.11.2024 dalej jako „ustawa emerytalna”) ubezpieczonym-mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., którzy nie osiągnęli 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego, przysługuje emerytura, jeżeli osiągnęli wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat oraz mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat. Jednocześnie zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości, okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

W art. 6 rozporządzenia (WE) nr 883/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L z 2008 r., nr. 166, s. 1; dalej jako „rozporządzenie koordynacyjne”) wskazano, że właściwa instytucja Państwa Członkowskiego, której ustawodawstwo uzależnia między innymi nabycie prawa do świadczeń od spełnienia między innymi okresów ubezpieczenia, bierze pod uwagę w niezbędnym zakresie także okresy spełnione na podstawie ustawodawstwa każdego innego Państwa Członkowskiego, tak jakby były to okresy spełnione na podstawie stosowanego przez nie ustawodawstwa. W świetle art. 8 ust. 1 rozporządzenia koordynacyjnego zastępuje ono wszelkie konwencje dotyczące ubezpieczeń społecznych mające zastosowanie między Państwami Członkowskimi wchodzące w jego zakres. Pewne przepisy konwencji dotyczących ubezpieczeń społecznych zawartych między Państwami Członkowskimi przed terminem stosowania rozporządzenia koordynacyjnego stosują się jednak nadal, pod warunkiem, że są one bardziej korzystne dla beneficjentów lub jeżeli wynikają ze szczególnych okoliczności a ich skutki są ograniczone w czasie. Aby te przepisy nadal miały zastosowanie, są one ujęte w załączniku II.

Problem prawny występujący w niniejszej sprawie dotyczył jednak wysokości świadczenia emerytalnego, a nie prawa do emerytury. W ocenie Sądu Najwyższego, Sąd Apelacyjny błędnie zastosował przepis art. 52 ust. 1 lit. b Rozporządzenia 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przepis

art. 52 powyższego rozporządzenia dotyczy ustalania wysokości świadczeń i wskazuje, że:

1. Właściwa instytucja ustala wysokość świadczeń, jakie byłyby należne:
 - a) zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje, wyłącznie w przypadkach, gdy warunki uprawnienia do świadczeń zostały spełnione wyłącznie na podstawie prawa krajowego (świadczenie niezależne);
 - b) poprzez ustalenie teoretycznej kwoty świadczenia, a następnie kwoty rzeczywistej (świadczenie proporcjonalne), w następujący sposób:
 - i) teoretyczna kwota świadczenia jest równa świadczeniu, o które zainteresowany mógłby się ubiegać, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia i/lub zamieszkania, ukończone z uwzględnieniem ustawodawstw pozostałych Państw Członkowskich, zostały ukończone na podstawie ustawodawstwa, które jest stosowane w dniu przyznania świadczenia. Jeżeli, zgodnie z tym ustawodawstwem, kwota świadczenia nie zależy od długości ukończonych okresów ubezpieczenia, kwota ta zostaje uznana za kwotę teoretyczną;
 - ii) instytucja właściwa ustala następnie rzeczywistą kwotę świadczenia proporcjonalnego, stosując do kwoty teoretycznej stosunek długości okresów ubezpieczenia ukończonych przed realizacją ryzyka na podstawie stosowanego przez nią ustawodawstwa, do całkowitej długości okresów ubezpieczenia, ukończonych przed realizacją ryzyka na podstawie ustawodawstw wszystkich zainteresowanych Państw Członkowskich.

Z powyższych zapisów wynika, że przy ustalaniu teoretycznej kwoty świadczenia należnego ubezpieczonemu w myśl art. 52 ust. 1 lit. b ppkt i Rozporządzenia 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego należy uwzględnić wszystkie okresy ubezpieczenia, w tym okresy ubezpieczenia ukończone na podstawie ustawodawstwa innych państw członkowskich, w taki sposób, że dopiero po zsumowaniu polskich okresów składkowych oraz zagranicznych okresów składkowych ustala się górną granicę $\frac{1}{3}$ okresów nieskładkowych, jaka można uwzględnić przy obliczeniu wysokości świadczenia (patrz: wyrok SN z 16.03.2022 r., II USKP 92/21, LEX nr 3341000).

Następnie instytucja właściwa ustala rzeczywistą kwotę świadczenia w sposób proporcjonalny, w ten sposób, że wylicza ją w proporcji okresów

ubezpieczenia krajowego do całości przedmiotowych okresów ukończonych przed realizacją ryzyka na podstawie ustawodawstw wszystkich zainteresowanych państw członkowskich. Wynika to bezpośrednio z art. 52 ust. 1 lit. b ppkt ii Rozporządzenia nr 883/2004.

Teoretyczna kwota świadczenia równa jest zatem świadczeniu, jakie dana osoba miałaby, gdyby wszystkie okresy zagranicznego ubezpieczenia, od których zależy nabycie prawa do świadczenia, przypadły w kraju instytucji wyliczającej świadczenie, co przedmiotowej sprawie nie miało miejsca (szczegółowo na temat obliczania por. D. Dzieński, Wymiar polskiej emerytury...). Jeżeli zgodnie z tym ustawodawstwem kwota świadczenia nie zależy od długości ukończonych okresów ubezpieczenia, to kwota ta zostaje uznana za kwotę teoretyczną. De facto oznacza to, że wówczas okresy zagranicznego ubezpieczenia bądź zamieszkania mają znaczenie tylko dla stwierdzenia przesłanek nabycia prawa w państwie właściwym. Nie mają jednak znaczenia dla jego wyliczenia, nie są uwzględniane przy obliczaniu kwoty rzeczywistej. Instytucja właściwa ustala wówczas kwotę rzeczywistą świadczenia proporcjonalnego na podstawie kwoty teoretycznej w proporcji okresów ubezpieczenia ukończonych przed realizacją ryzyka na podstawie stosowanego przez nią ustawodawstwa, do całkowitej długości okresów ubezpieczenia, ukończonych przed realizacją ryzyka na podstawie ustawodawstw wszystkich zainteresowanych państw członkowskich.

Organ rentowy rozpoznając wniosek o emeryturę osoby urodzonej przed 1949 r. powinien zbadać, czy okresy składkowe i nieskładkowe zrealizowane wyłącznie w Polsce (i nie uwzględnione w świadczeniu przyznany w oparciu o regułę terytorialności) są wystarczające do przyznania świadczenia. Jeżeli ubezpieczony nie spełnia nawet obniżonego warunku stażu z art. 28 pkt 2 ustawy emerytalnej (tak jak w niniejszej sprawie), niezbędne staje się uwzględnienie okresów zagranicznych w celu ustalenia czy prawo do emerytury zostało nabyte (otwarte). W konsekwencji zastosowania tej reguły, wysokość emerytury z polskiego systemu emerytalnego należy ustalić z uwzględnieniem art. 52 ust. 1 lit. b rozporządzenia koordynacyjnego. W ten sposób można wskazać, że o ile wielokrotne wykorzystanie tego samego okresu do „otwarcia” tj. nabycia prawa jest nie tylko dopuszczalne, ale i nakazane, o tyle zgodnie zasadą jednokrotnego uwzględniania

okresów ochrony względem świadczeń, na etapie wymiaru świadczenia za ten sam okres nie będzie możliwe otrzymywanie świadczenia z tego samego państwa. Innymi słowy fakt, że część okresów została uwzględniona w wysokości świadczenia z jednego państwa nie oznacza, że takie okresy będą mogły zostać pominięte przy ustalaniu nabycia prawa w drugim państwie, choć z pewnością za te okresy nie może być wypłacane świadczenie. Problematyka zastosowania zasady uwzględniania okresów zagranicznych na potrzeby nabycia prawa (nazywana jest również „zasadą sumowania okresów”) w kontekście specyfiki uwzględniania polskich okresów nieskładkowych została podjęta na przykład w wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 3 marca 2011 r. w sprawie C-440/09, Stanisława Tomaszewska przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (Zb. Orz. 2011, s. I-1033- 1051). Wyrok ten zapadł na podstawie poprzedniego rozporządzenia koordynacyjnego (art. 45 rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U. L z 1971 r. Nr. 149, s. 2), jednak ze względu na tożsamość tej normy z normą z art. 6 rozporządzenia koordynacyjnego w opisywanym zakresie, zachowuje ono swoją aktualność. Organ rentowy uwzględniając treść art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej ustalił liczbę okresów nieskładkowych skarżącej Stanisławy Tomaszewskiej w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej osiągniętych w Polsce okresów składkowych. Trybunał rozstrzygnął jednak, że na potrzeby ustalenia prawa do świadczenia ograniczenie okresów nieskładkowych (równorzędnych), o którym mowa w art. 5 ust. 2 ustawy emerytalnej powinno zostać ustalone po uwzględnieniu wszystkich okresów ubezpieczenia (składkowych) w tym okresów osiągniętych w innych państwach członkowskich. W literaturze podkreślano, że wyrok został wydany w kontekście ustalania prawa do świadczenia i nie jest jednoznaczne czy znajduje również zastosowanie przy ustalaniu wysokości świadczeń (zob. I Kryśpiak, Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach polskich emerytur i rent wydane w latach 2004–2018, Ubezpieczenia Społeczne. Teoria i praktyka, nr 1 z 2019 r. s. 10 oraz literatura przytoczona w przypisie nr 32:

<https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biblioteka-zus/czasopisma/us-tip/kolejne-numery-czasopisma/nr-1-z-2019>).

Wskazana wątpliwość została rozstrzygnięta po odpowiedzi Trybunału na pytanie Sądu Najwyższego skierowane postanowieniem z dnia 19 września 2019 r., II UK 81/18 (niepubl.) w wyroku TSUE z 19 października 2021r. w sprawie C-866/19.

Z wydanego wyroku TSUE w sprawie C-866/19 wynika, że w sprawach tego rodzaju jak niniejsza nie znajduje zastosowania wyrok w sprawie C-440/09. Wykładnia przepisów rozporządzeń koordynacyjnych dokonana w sprawie C-440/09 (St.Tomaszewska) wiąże w sprawach o nabycie prawa do świadczenia. Natomiast w takich sprawach jak niniejsza, przy ustalaniu teoretycznej kwoty świadczenia należnego ubezpieczonemu w myśl art. 52 ust. 1 lit. b ppkt (i) Rozporządzenia 883/2004 należy uwzględnić wszystkie okresy ubezpieczenia, w tym okresy ubezpieczenia ukończone na podstawie ustawodawstwa innych państw członkowskich, w taki sposób, że dopiero po zsumowaniu polskich okresów składkowych oraz zagranicznych okresów składkowych ustala się górną granicę 1/3 okresów nieskładkowych, jaką można uwzględnić przy obliczeniu wysokości świadczenia. Natomiast przy ustalaniu rzeczywistej kwoty świadczenia podlegającej wypłacie w ramach emerytury proporcjonalnej, a zatem świadczenia wypłacanego przez polski organ rentowy, uwzględnia się wyłącznie polskie okresy ubezpieczenia (składkowe oraz nieskładkowe w wymiarze nie wyższym niż 1/3 okresów składkowych w Polsce).

W zaskarżonym wyroku Sąd Apelacyjny do rzeczywistej wysokości emerytury proporcjonalnej przyjął okresy nieskładkowe w wymiarze 1/3 okresów składkowych liczonych jako suma okresów przebytych w Polsce oraz przebytych we Francji. Rozstrzygnięcie takie narusza art. 52 ust. 1 lit. b rozporządzenia 883/2004, gdyż należy rozgraniczyć okresy krajowe i zagraniczne oraz zasady ich uwzględniania przy obliczeniu wysokości teoretycznego świadczenia i świadczenia podlegającego wypłacie (rzeczywistego). Ma to związek z przepisem art. 10 rozporządzenia koordynacyjnego, w świetle którego rozporządzenie nie przyznaje, ani nie utrzymuje prawa do kilku świadczeń tego samego rodzaju za jeden i ten sam okres ubezpieczenia obowiązkowego. Podstawowym celem regulacji jest zapobieżenie sytuacji, w której równocześnie pobierane będą świadczenia tego samego rodzaju z

więcej aniżeli jednego państwa członkowskiego, za jeden i ten sam okres ubezpieczenia.

Trafnie również wskazał skarżący, że w rozpoznawanej sprawie nie ma zastosowania Rozporządzenie nr 1408/71, a obecnie obowiązujące Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie utraciło moc z dniem 1 maja 2010 r. (art. 90 ust.1 akt. Rozporządzenia). Odpowiednikiem art. 45 Rozporządzenia nr 1408/71 w Rozporządzeniu nr 883/2004 jest art. 6, a odpowiednikiem art. 46 ust. 2 Rozporządzenia nr 1408/71 jest w Rozporządzeniu nr 883/2004 art. 52 ust. 1 lit. b).

Dlatego uznając zarzuty kasacyjne za zasadne, opierając się na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

[l.t.]

[r.g.]